

Vragen aan... Hans de Bruijn

Hoe ben je met de mossenstudie in aanraking gekomen?

Door de kamerplanten. In de jaren '70 had ik, als veel geestverwanten, geen gordijnen, maar een planten-venster. Daar stonden en hingen er ruim honderdvijftig. Een ware terreur! Ik ontdekte op zeker moment dat er in de Haagse duinen een naaste verwant groeide van mijn sierasperge en dat was een sensatie voor me. Ik ben aan het knoeien gegaan met wilde planten en met zaden en pitten van sinaasappels en paprika's, in de vensterbank en op mijn balkon. Die excentriciteiten stonden toen allemaal in de Heukels. Ongeveer tien jaar later schreef IVN'er Henk van Halm in *Trouw* dat er nu eindelijk eens een uitvoerig Nederlands mossenboek was verschenen. Het was niet gemakkelijk met die mossen, zei hij, maar als je er eenmaal aan begon, had je voor de rest van je leven een prachtige hobby. Dat heb ik een paar winters later eens gedaan, en hij bleek gelijk te hebben. Dat Nederlandse mossenboek was trouwens Touw & Rubers. Dat het niet gemakkelijk was, klopte ook. Ik liep meteen al behoorlijk vast. Ik stuitte op Chris Buter en toen kwam de vaart erin. De niet te beschrijven avonturen die we hebben beleefd in de Sliedrechtse Biesbosch zijn óók voor de rest van mijn leven. Een nooit meer geëvenaard bryologisch hoogtepunt meteen aan het begin.

Lang woonde je in Rotterdam, maar toen al maakte je vele tochten naar Zeeland. Sinds een aantal jaren woon je in Zeeuws-Vlaanderen. Hoe bevalt dat?

Goed. Het is een illusie, te denken dat de globalisering halt houdt bij de Westerscheldetunnel. Maar de men-sen zijn hier een stuk onschuldiger. Al die overkanters zijn zeker niet mijn vrienden, maar voor een geboren Randstedeling blijft het een belevenis om overal groetend en zwaaiend over straat te gaan. De bus naar Brug-ge stopt hier toeterend midden op het kruispunt om te vragen of ik niet mee moet. 'Ik ben wat vroeg, ik denk: straks mist-ie me.' Die verhuizing is de grote gebeurtenis van mijn oude dag. Vooruit maar.

Via-via hoorden we dat je ook met enige regelmaat bij onze zuiderburen naar mossen speurt. Heb je daar nog mooie soorten gevonden?

Ik zou graag een antropologische studie willen schrijven over het verschil tussen Nederlanders en Vlamingen, maar ik zal daar nog wel vijftig jaar voor nodig hebben. Bevallen doet het goed. Wat het mossenaanbod be-

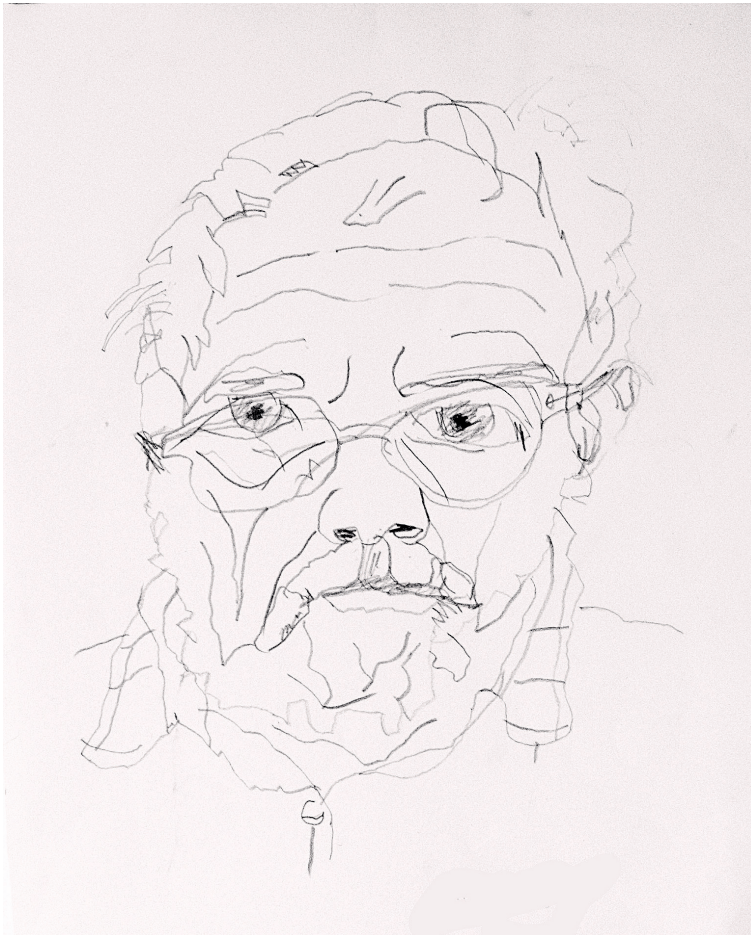
treft: dat verschilt niet heel erg veel van het onze. Ook voor mossen is de grens gewoon open. De mossen zijn in Vlaanderen net als de mensen wat uitbundiger, ze hebben iets vakantieachtigs. Het is voor een kleier met enige (Noord-)Brabant-ervaring wel weer even wennen in het grotendeels zandige Vlaanderen. Maar ik moet de Zeeuws-Vlaamse mossen ook niet vergeten. Die hebben ook recht op goed onderzoek.

Wat is je favoriete mos en waarom?

Mos moet klein zijn. Wintermos voldoet aan die norm. Het is in één woord: aandoenlijk. En het is er gelukkig ook 's zomers. Gekromdbladvig kortstondmos heeft ook wel wat, dat is nog kleiner. Maar het is toch meer interessant en raadselachtig dan echt mooi.

Wie is de volgende in deze serie?

Dirk De Beer. Daar ben ik nieuwsgierig naar. Hij is een van de veel te weinige mossenplukkers uit Vlaanderen die daar al het werk verzetten.

Hans de Bruijn, zelfportret. Hij licht de ontstaanswijze ook zelf toe:

"Mijn portret is een blind-tekening. D.w.z.: tijdens het tekenen is het verboden op het papier te kijken, tenzij een lijn ergens achter verdwijnt of helemaal ophoudt. Dan mag je de volgende lijn op de goede plaats beginnen en dan moet je weer naar het onderwerp kijken. Dat dient twee doelen. Dus let goed op! (1) Je leert er heel goed door kijken en (2) je verbetert de oog-handcoördinatie. Het resultaat is bij voorbaat onmogelijk, maar soms is het ook wel grappig. (Merk op dat de ene arm van de bril omhoog wijst en de andere omlaag. Dat komt natuurlijk omdat die bril van het Kruidvat is.)"